

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Slotsholmsgade 12
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

sisbl@fvm.dk og fvm@fvm.dk (j.nr. 2021-6536)

DATO: 28. oktober 2021
SAGSNR.: 2021 - 3278
ID NR.: 774076

Høring over udkast til bekendtgørelse om nedlukningserstatning til minkvirksomheder og følgeerhvervsvirksomheder

Ved e-mail af 6. oktober 2021 har Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast til bekendtgørelse.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Bekendtgørelsen påtænkes udstedt med hjemmel i lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink, jf. lovebekendtgørelse nr. 1211 af 7. juni 2021.

Ved lov nr. 2185 af 29. december 2020 om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink blev det bestemt, at hold af mink ikke var tilladt til og med den 31. december 2021.

Det følger af grundlovens § 73, stk. 1, at:

”Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.”

Det fremgår af grundlovens § 73, stk. 1, 2. pkt., som citeret ovenfor, at der som følge af det ekspropriative indgreb skal svares ekspropriaten ”fuldstændig erstatning”.

Ved grundlovsrevisionen i 1953 blev der som nyt § 73, stk. 3, i grundloven indsat en ny særlig bestemmelse om ret til domstolsprøvelse af ekspropriationsaktens lovlighed og erstatningens størrelse:

”Ethvert spørgsmål om ekspropriationsaktens lovlighed og erstatningens størrelse kan indbringes for domstolene. Prøvelsen af erstatningens størrelse kan ved lov henlægges til domstole oprettet i dette øjemed.”

Det ses ikke på det foreliggende grundlag godtgjort, at indgrebet overfor de berørte minkavlere ikke udgjorde et ekspropriativt indgreb særligt set i lyset af indgrebets atypicitet og intensitet.

Det er derfor Advokatrådets opfattelse, at ekspropriaternes rettigheder og krav på ekspropriationserstatning mv. i henhold til grundlovens § 73 i sagens natur ikke på det foreliggende grundlag kan indskrænkes ved lov eller bekendtgørelse udstedt i medfør af lov og at høringsudkastet til bekendtgørelse om erstatning og kompensation til minkvirksomheder og følgeerhverv derfor ikke vil være til hinder for, at berørte ekspropriater, i stedet for erstatning i henhold til høringsudkastet, vil kunne kræve sædvanlig ekspropriationserstatning direkte under henvisning til grundlovens § 73, og at erstatningskravet i så henseende i givet fald ultimativt vil skulle fastlægges af de almindelige domstole eller – teoretisk set – af ”....domstole oprettet i dette øjemed.”

Eftersom der er tale om statslige ekspropriationer, vil de berørte ekspropriater – medmindre andet bestemmes ved lov – kunne påberåbe sig bl.a. bestemmelsen i ekspropriationsproceslovens § 16 om ekstension og de tilsvarende bestemmelser herom i vejloven.

Efter Advokatrådets opfattelse bør ministeriet af egen drift vejlede berørte borgere og virksomheder om deres retsstilling. Det antages således, at en myndighed har en pligt til at vejlede en borger, hvor det fremstår som naturligt og relevant at give borgeren vejledning. Dette gælder bl.a., hvis borgeren kan miste en rettighed, hvis myndigheden ikke vejleder om forhold, som borgeren ikke synes at være bekendt med.

Det bemærkes, at bekendtgørelsesudkastet, der er baseret på standardiserede erstatningsopgørelser, af nogle af ekspropriater vil kunne opleves som en fordel, idet bekendtgørelsesudkastet gør det nemmere for de berørte ekspropriater at overskue, hvad de pågældende som minimum vil kunne kræve sig tillagt i erstatning. Herudover vil det af nogle ekspropriater formentlig vil kunne opleves som en fordel, at der opstilles alternativer, herunder de i bekendtgørelsesudkastets kapitel 2 beskrevne valgmuligheder.

Hertil kommer, at de mere eller mindre standardiserede erstatningsudmålinger bør kunne bevirke en hurtigere taksationsproces.

Da høringsudkastets indhold kan fremstå som ganske kompliceret, opfordrer Advokatrådet til, at der udarbejdes en vejledning om reglernes anvendelse og konsekvenser. Dette vil stemme bedst overens med myndigheders vejledningspligt.

Retssikkerhedsmæssigt betragter Advokatrådet som udgangspunkt tidsfaktoren som værende af stor betydning for de berørte ekspropriater.

Advokatrådet skal derfor opfordre til, at en hurtig gennemførelse af erstatningsudmålingerne ved taksationsforretninger eller ved frivillige aftaler prioriteres meget højt. Advokatrådet foreslår, at man eksempelvis landsdel for landsdel indledningsvis udvælger en række repræsentative sager med henblik på at få truffet principafgørelser, der vil kunne danne grundlag for mulig indgåelse af frivillige aftaler i forhold til resterende ekspropriater i situationer svarende til de, der forelå i principalsagerne.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler-Crichton
Generalsekretær